

Samfundet S:t Erik
Stockholm

REMISSVAR
2017-10-26

Stockholms läns landsting
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
registrator.trf@sll.se

Remiss av utställningsförslaget till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen RUF5 2050, Europas mest attraktiva storstadsregion, Dnr TRN 2017-0052

Samfundet St Erik tackar för remissen av utställningsförslaget till RUF5 2050. Vi har tidigare yttrat oss över samrådsförslaget *RUF5 2050 – Nästa regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen* med utgångspunkten att granska samrådsförslaget utifrån från dess sannolika konsekvenser för att dämpa exploateringstrycket på stadsmiljöer med stora historiska, naturrelaterade, sociala och konstnärliga värden samt att stärka attraktiviteten i alternativa etableringsmiljöer. Samfundet ansåg då, och anser fortfarande, att det är särskilt viktigt att vinna genomslag för synsätt och utvecklingsåtgärder som leder till att exploateringstrycket på Stockholms city och på malmarna avlastas. Vi fann då att dessa aspekter inte lyftes fram tillräckligt i samrådsförslaget.

När vi nu granskar utställningsförslaget ser vi att särskilt Stockholms innerstad med angränsande områden, centrala regionkärnan, pekas ut som den del av regionen dit bebyggelsestillskott ska styras i första hand (sid 67). De yttre regionala kärnorna har motsvarande beteckning. Många av flerfamiljshusområdena i Stockholms ytterstad anges som strategiska stadsutvecklingslägen dit bebyggelsestillskott ska styras i andra hand. Motsvarande beteckning finns vid framförallt kommuncentra längre ut i regionen.

Den väntade folkmängden i länet år 2050 anges vara 3,4 – 3,7 miljoner människor, en ökning med minst 1,1 miljoner vilket leder till ett beräknat behov av ungefär ytterligare 600 000 bostäder, allt jämfört med år 2015. (sid 16, 18)

I fråga om transportinfrastrukturen redovisas endast åtgärder som håller på att genomföras, som redan är beslutade eller sådana som håller på att förhandlas. Hittillsvarande resultat från Stockholmsförhandlingen och den nationella åtgärdsplaneringen för transportsystemet redovisas. (sid 82, 83, 181 f.f.) Framför allt domineras bilden av de omfattande utbyggnaderna av spårsystemen för tunnelbanor, spårvägar och lokalbanor i regionens mest centrala delar. Vi vet att överenskommelserna om dessa utbyggnader, framför allt tunnelbanan, är kopplade till mycket omfattande bostadsbyggnadsambitioner.

Vi kan konstatera att denna planeringsinriktning innebär att exploateringstrycket i regionens mest attraktiva och tillgängliga delar kommer att öka rejält. Tidigare har regionplaneringen arbetat med trädgårdsstäder som ett alternativt utbyggnadssätt. Den

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundeterik.se www.samfundeterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

planeringsformen utgår från en blandning av upplåtelseformer och av bostäder, arbetsplatser och service i en låg och tät skala. Den skulle lämpa sig väl för byggande vid glest befolkade samhällen längs pendeltågslinjerna. Den nuvarande planeringsinriktningen utgår helt från innerstadens skala som ett ideal. Vi ser en stor brist i en så ensidig inriktning på planeringen. Trädgårdsstaden bör ingå som ett alternativ i Rufs 2050, särskilt nu när marknaden börjar vika.

Regionplaneförslaget stämmer väl med det nyligen utställda förslaget till översiktsplan för Stockholm. Tre procent av länets yta finns i Stockholms stad¹. Översiktsplaneförslaget innebär att ungefär hälften av alla nybyggda bostäder i länet under den aktuella planperioden ska ske inom Stockholms stads gränser². Utställningsförslaget RUFSS 2050 redovisar att hälften av det totala bostadstillskottet i länet till år 2050 ska ske i kommuner i länets centrala del, dvs Stockholm, Sundbyberg och Solna (sid 48). Vi kan konstatera att Stockholm stads ambitioner är ännu högre.

Vi förvånas över fördelningen mellan Staden och länets övriga kommuner. Den gemensamma bostads- och arbetsmarknaden inkluderar redan idag stora delar av Mälardalen. Därför är det viktigt att bostadsförsörjningen och kollektivtrafikförsörjningen betraktas som en gemensam angelägenhet för hela regionen och att det sker en samordning mellan de kommuner och trafikmyndigheter som ingår.

Regionplaneringen är ett viktigt verktyg som ger möjligheter att påverka utvecklingen av bebyggelsestruktur och transportsystem inom regionen. Den möjligheten verkar inte ha tagits tillvara i arbetet med RUFSS 2050. Det remitterade utställningsförslaget ger en samlad översikt av beslut som fattats i annan ordning och med andra mål än att långsiktigt stärka regionens utveckling i mer flerkärnig riktning.

Planförslaget innehåller också tematiska avsnitt inklusive ”Kulturarv och kulturmiljö”, ”Naturmiljöer och grönområden” samt ”Klimatanpassning” och ”Klimatpåverkan”, teman som just Samfundet finner vara särskilt viktiga. Det är glädjande. Men ifråga om kulturvårderna ges föga vägledning utöver hänvisningen till länsstyrelsens arbete med riksintressena. Ingenting sägs om Stockholms läns museums kunskapsunderlag och inte heller om Stadsmuseets klassning av bevarandevärda byggnader och miljöer. Till skillnad från naturvårderna så återfinns inga redovisningar av kulturhistoriska miljöer på plankartan. Såvitt vi vet har det inte heller skett något gemensamt arbete i regionen för att fördjupa kunskaperna och söka gemensamma förhållningssätt till kulturmiljövårderna, och hur dessa kan stärkas, på motsvarande sätt som skett med den regionala grönstrukturen och de gröna kilarna. Den kraftfulla inriktningen mot byggande i de mest centrala delarna av regionen innebär också att lokala grönområden, parker, strand- och vattenområden, av mycket stort värde, kommer att beröras. Detta uppmärksammas inte alls i RUFSS 2050.

Vi finner det särskilt märkligt att RUFSS 2050 inte innehåller någon kartbild som visar hur vattennivåhöjningen kan väntas påverka förhållandet mellan land och vatten i

¹ Statistisk årsbok för Stockholm 2017 sid 314, Stockholms stad jämfört med de andra kommunerna i länet

² Sid 45 i ÖP. RUFSS 2050 anger att behovet i regionen är minst 9000 och maximalt 16000 bostäder/år fram till 2030 (13 år), dvs 117000 – 208000 lgh. Stadens mål är 140000 lgh mellan 2010 och 2030, dvs 7000 bostäder/år. Under den period som anges i RUFSS (2017 – 2030) innebär detta att Staden planerar att bygga 91000 lgh (förutsatt att 7000 lgh/år hittills byggts sedan 2010). Stockholm planerar alltså att under perioden bygga 80 % av RUFSS miniminivå och 44 % av RUFSS maximala nivå!

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950

Stockholmsområdet och längs Mälarens och Östersjöns kuster. Hela storstaden är ju byggd i ett skärgårdslandskap där ändrade vattennivåer får mycket stora effekter för både befintliga bebyggelsemiljöer och för de tillkommande. Frågan har blivit högaktuell i samband med Slussenprojektet. Från Samfundets sida har vi återkommande påtalat vikten av att säkra tunnelbanan från vatteninträning längs sträckan mellan T-Centralen och Gamla Stan/Slussen. Det är mycket viktigt att förlägga spåren i tunnel längs hela sträckan. Det finns dessutom anledning att närmare analysera effekterna, och att motverka risken, av höjda vattennivåer med avseende på hotande översvämningar i Gamla Stan och på Riddarholmen, liksom i andra vattennära områden med oersättliga kulturhistoriska miljöer.

Hela RUFS 2050 präglas av strävan efter att minska regionens klimatpåverkan, vilket naturligtvis är bra, men i ett så långsiktigt perspektiv som 2050 finns all anledning att också lägga stor vikt vid att belysa effekterna av väntade klimatförändringar och att öka beredskapen att möta dem. Klimatpåverkan är global, klimatförändringarna drabbar lokalt och regionalt.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice ordförande

Post- och besöksadress	Telefon	E-kontakt	Plusgiro	Bankgiro	Org.nr.
Köpmangatan 5, nb 111 31 STOCKHOLM	08-21 09 24	kansli@samfundetsterik.se www.samfundetsterik.se	15 70 57 - 1	820-1550	80 2003 - 3950